

Η εκκρεμότητα του Κυπριακού τον οδήγησε στη διπλωματική καριέρα. Ο πρέσβης Νικόλαος Αιμιλιού, ο σημερινός γενικός διευθυντής του υπουργείου Εξωτερικών μιλά για τα χρόνια που έζησε στην καρδιά της Ευρώπης ως μόνιμος αντιπρόσωπος της Κύπρου, για την εμπειρία του Μπούργκενστοκ ως μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας του Τάσσο Παπαδόπουλου, αλλά και για την κυπριακή προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2012.

«Εποικοδομητική η Κύπρος στην Ευρ. Ένωση»

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΙΜΙΛΙΟΥ: «Θα υποστεί συνέπειες η Τουρκία αν δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις έναντι της Κύπρου»

Οταν ακούτε τη λέξη Ευρωπαϊκή Ένωση π έρχεται στο μυαλό σας; Για μένα η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συνώνυμη της ειρήνης, της δημοκρατίας, της πρόοψης ανθρώπινων δικαιωμάτων και της ευημερίας. Το ότι η Κύπρος βρίσκεται εντός της τελευταίας 5ετίας αποτελεί εγγύηση για ένα πιο σίγουρο μέλλον.

Ο Κύπριος πώς εισπράττει τη λέξη ΕΕ; Πιστεύω ότι η εικόνα της στο μέσο Κύπριο πολίτη εξακολουθεί να είναι θετική, παρότι υπάρχει και κάποιος βαθμός επιφυλακτικότητας. Μέσα σε αυτή την πολύ δύσκολη συγκυρία της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης οι Ευρωπαίοι πολίτες, περιλαμβανομένων φυσικά και των Κυπρίων, αναμένουν πάρα πολλά εκ μέρους της Ένωσης για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Αυτό οδηγεί σε μία πιο κριτική προσέγγιση. Επιπλέον, ασ μν ξεχνάμε ότι ενταχθήκαμε ως πλήρες μέλος αμέσως μετά το δημοψήφισμα, γεγονός που προκάλεσε κάποιο μούδιασμα εκατέρωθεν.

Το ζήσατε από πρώτο χέρι; Ναι, έφτασα στις Βρυξέλλες λίγο μετά το δημοψήφισμα και όντας ως Μόνιμος Αντιπρόσωπος της Κύπρου εκεί απορόφησα αυτές τις αντιδράσεις. Άλλοι με διπλω-

«Το ψήφισμα του Ε/Κ έχει τη σημασία του και είναι διαχρονικά ένα από τα πλέον θετικά που εξασφαλίσαμε»

ματικό τρόπο μετέφεραν την απογοήτευσή τους και άλλοι αντιδρούσαν μάλλον άκοιμη.

Το ότι είσατε μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας επείδεινε τη θέση σας; Αντίθετα νομίζω ότι με βοήθησε, διότι έχοντας ζήσει από πρώτο χέρι τα τεκταινόμενα μπορούσα να διαφωτίσω πολύ πιο αποτελεσματικά.

Πότε άλλαξε το κλίμα; Η στάση που κρατήσαμε το Δεκέμβριο του 2004 σε σχέση με την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας σε συνδυασμό με κάποιες άστυλες τουρκικές αντιδράσεις έναντι της Ένωσης στις αρχές του 2005, άρρισαν να μεταστρέψουν το κλίμα για την Κύπρο.

Πώς κρίνετε το πρόσφατο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου; Το ψήφισμα του Ε/Κ έχει τη σημασία του και είναι διαχρονικά ένα από τα πλέον θετικά που εξασφαλίσαμε. Ας μν ξεχνάμε ότι είνα από τους κριτές της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας και όταν έλθει η ώρα επικύρωσης των τουρκικών συνθηκών προσχώρησης στην ΕΕ, το Ε/Κ θα πρέπει να την επικυρώσει.

Πολλοί αμφισβητούν αν θα υπάρξει αυτή η μέρα, μια που και οι δύο πλευρές κάνουν δευτερες σκέψεις. Συμφωνώ ότι ο δρόμος της Τουρκίας για πλήρη ένταξη στην ΕΕ είναι μακρύς και αβέβαιος. Αν χαθεί το ορόσημο της αξιολόγησης της Τουρκίας το Δεκέμβριο του 2009, η θα σημαίνει

Η κυπριακή προεδρία της ΕΕ το 2012

Πέντε χρόνια η Κύπρος στην ΕΕ ήταν δημιουργικός ή προβληματικός εταίρος; Πιστεύω εποικοδομητικός.

Δεν είσατε η χώρα της κενής καρέκλας; Σε καμία περίπτωση πλέον. Έχοντας υπηρέτησει πέραν των τεσσάρων χρόνων ως Μόνιμος Αντιπρόσωπος στην ΕΕ μπορώ να σας βεβαιώσω ότι σε πάρα πολλά ζητήματα η Κύπρος παρενέβαινε και εξέφραζε θέσεις.

Προετοιμαζόσατε για την προεδρία το 2012; Προετοιμαζόσατε με αρκετά έντονο ρυθμό και ευελπιστώ ότι θα ανταποκριθούμε στην πρόκληση.

Θα είναι συμπεροδρία με άλλες δύο χώρες; Το

είδος προεδρία θα ασκήσουμε εξαρτάται από το αν θα έχει υιοθετηθεί μέχρι τότε η συνθήκη της Λισαβόνας με την οποία η άσκηση της προεδρίας αλλάζει σε βασικούς τομείς. Η σειρά μας θα είναι το δεύτερο εξάμηνο του 2012 μαζί με Δανία και Πολωνία. Βρισκόμαστε σε στάδιο διαβουλεύσεων μαζί τους για να καθορίσουμε τις πολιτικές προτεραιότητες και τους στόχους μας.

Θα φιλοξενήσει η Κύπρος τους αρχηγούς των κρατών; Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφασίζει όπως το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά τη διάρκεια της κυπριακής προεδρίας, γίνει στις Βρυξέλλες.

Θα φιλοξενήσουμε υπουργούς Εξωτερικών; Θα φιλοξενήσουμε όχι μόνο τους υπουργούς Εξωτερικών, αλλά και πολλούς άλλους υπουργούς σε άτυπα συμβούλια που συνιθίζεται να γίνονται στη χώρα που ασκεί προεδρία.

Χρειαζόμαστε έργα υποδομής ή χρησιμοποιούμε την προεδρία ως αφορμή για να γίνουν κάποια έργα όπως το Μέγαρο Πολιτισμού, αναβαθμισμένα ξενοδοχεία στη Λευκωσία; Θεωρώ πως ναι. Απλώς η προεδρία αποτελεί ένα επιπλέον κίνητρο για την προετοιμασία αυτών των έργων εντός ενός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Αυτές οι υποδομές θα χρισμεύσουν και μετά.

Πόσο δυσκολεύει την ΕΕ η μη επίλυση του Κυπριακού; Είναι ένα πρόβλημα, με την έννοια ότι μέρος της βρίσκεται υπό ζένη κατοχή, δύο άλλα κράτη μέλη είναι εγγυητριες δυνάμεις, ενώ τα θέματα που δημιουργούνται από την κατοχή και τη διαίρεση του νησιού συζητούνται από τα βασικά όργανα της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, αν λβουμε υπόψη ότι εκκρεμεί ενώπιον του η υπόθεση Αποστολίδη - Οραμς.

«Ήταν όνειρο ζωής να γίνω Μόνιμος Αντιπρόσωπος στην ΕΕ»

Πώς ήταν η επιστροφή στην Κύπρο μετά από 10 χρόνια; Συμπλήρωσα στο εξωτερικό το ανώτατο όριο παραμονής που επιτρέπουν οι κανονισμοί. Ήταν όμως και επιθυμία μου να επιστρέψω διότι μου έλειψε αυτός ο τόπος. Στα 10 χρόνια απουσίας μου συντελέστηκαν αρκετές διακριτές αλλαγές στην κυπριακή κοινωνία. Είσατε ο πιο νέος πρέσβης; Πιστεύω πως ναι. Το πρώτο μου πόστο ήταν στο Δουβλίνο το 1999 όπου παρέμεινα τρία χρόνια. Το καλοκαίρι του 2002 μετατέθηκα ως Μόνιμος Αντιπρόσωπος στο Συμβούλιο της Ευρώπης στο Στρασβούργο. Μετά το Στρασβούργο... Μετατέθηκα στις Βρυξέλλες όπου έμεινα πάνω από τέσσερα χρόνια.

Ποια είναι η πρόκληση στη θέση του Γενικού Διευθυντή; Φεύγοντας από εδώ να μπορώ να πω ότι συνέβαλα σε κάποιο βαθμό στην προσπάθεια που καταβάλλει το υπουργείο να μετεξελιχθεί σε ένα αποτελεσματικό λειτουργικό υπουργείο Εξωτερικών κράτους μέλους της ΕΕ. Το πρόβλημα υποστελέχωσης... Είναι χρόνιο, αλλά έχουμε εμπλακεί σε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα επέκτασης. Μέχρι το 2010 ο αριθμός των διπλωματών από 152 θα αυξηθεί στους 200.

Είσατε ακαδημαϊκός, συγγραφέας βιβλίων, γιατί επιλέξατε τη διπλωματική καριέρα; Ήταν κάτι που με προσέκλυε από τα μαθητικά μου χρόνια στο λύκειο.

Μικρός τι θέλατε να γίνετε; Είχα πάθος για τα αυτοκίνητα και στην Αμμόχωστο εκείνης της εποχής καλά αυτοκίνητα είχαν οι γιατροί και δικαστές. Έτσι σκεφτόμουν ότι έπρεπε να γίνω γιατρός ή δικαστής για να έχω το ανάλογο αυτοκίνητο. Δέκα χρονών έζησα τις συνέπειες της εισβολής. Τα βιώματα αυτά και το πάθος μου για την άρση της αδικίας που συντελείται σε βάρος της πατρίδας μας έκοπτε με οδήγησαν να ενταχθώ στη διπλωματική υπηρεσία. Σπουδάσατε... Νομικός διεθνολόγος και η συνεργασία μου με το υπουργείο Εξωτερικών άρχισε όταν ως λέκτορας στο Πανεπιστήμιο του Σουουθάμpton κλήθηκα από τον τότε υπουργό Εξωτερικών Αλέκο Μκαπλίδη να εκφράσω απόψεις επί διαφόρων πτυχών της Δέσμης Ιδεών Γκάλι.

Δύσκολη η ζωή του διπλωμάτη; Να υπηρετεί κάποιος ως διπλωματικός λειτουργός στο υπουργείο Εξωτερικών δεν είναι εύκολο πράγμα. Χρειαζεται αφοσίωση, αγάπη της δουλειάς, μεράκι. Να υπηρετείς στο υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας, είναι ακόμα πιο δύσκολο. Λίγος κόσμος, τεράστιες οι απαιτήσεις μιας πατρίδας που αγωνίζεται να επιβιώσει. Δεν είναι μόνο τις οικογένειές του, οι πολλές ώρες δουλειάς που λίγο χρόνο σου αφήνουν να χαρείς. Είναι και το άγχος και η έγνοια σε στιγμές δύσκολες.

Πώς ξεκουράζεστε; Παρακολουθώντας όσο πιο συχνά μπορώ την ομάδα μου την Ανόρθωση. Μου αρέσει να ταξιδεύω, να επισκεπτομαι μουσεία, να παρακολουθώ θέατρο, όπερα. Διαβάζω βιβλία πέραν από τη νομική, ιστορία, λογοτεχνία και αρκετή ποίηση. Έχετε κάποιο όνειρο; Επαγγελματικά, για μένα όνειρο ζωής ήταν να γίνω Μόνιμος Αντιπρόσωπος στην ΕΕ. Το όνειρο αυτό πραγματοποιήθηκε σχετικά νωρίς.

Όταν βιώνεις το όνειρο είναι ευλογία ή χάνει τη μαγεία του; Εξαρτάται πώς το βιώνεις. Στην περίπτωση του επαγγελματικού μου ονείρου ήταν ευλογία.

«Τραυματική η εμπειρία στο Μπούργκενστοκ»

Είσαταν στη διαπραγματευτική ομάδα του Τάσσο Παπαδόπουλου. Βλέπετε μια διαφοροποίηση στον τρόπο που ενεργεί σήμερα η Τουρκία ώστε να δημιουργείται αισιοδοξία; Ένας παράγοντας αισιοδοξίας είναι το γεγονός ότι ένας από τους κύριους αρνητικούς πρωταγωνιστές σε όλες τις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού, ο Ραούφ Ντενκτάς, δεν βρίσκεται στην ηγεσία της τ/κ κοινότητας.

Δεύτερος παράγοντας είναι η ενταξιακή πορεία της Τουρκίας. Στη διαδικασία του 2004 ο ρόλος της Τουρκίας ήταν περισσότερο εμφανής, αλλά δεν ξέρω αν θα γίνει κάτι παρόμοιο στο τελικό στάδιο αυτής της διαδικασίας.

Τι γέυση σας άφησε το Μπούργκενστοκ πέντε χρόνια μετά; Αυτό που μου έμεινε από εκείνη τη διαδικασία είναι η τραυματική εμπειρία να αισθάνεσαι ότι έχεις το δικαίωμα με το μέρος σου, ότι παρουσιάζεις τις σωστές θέσεις και από την άλλη να βλέπεις ότι δεν μπορείς να εισακουστείς για διάφορους λόγους, οι οποίοι στο τέλος της ημέρας ήταν άσχετοι με την ουσία του προβλήματος.

Νιώθατε ότι μιλούσατε με κάποιον που δεν σας άκουγε; Δυστυχώς ναι και αυτό δημιουργούσε ένα αίσθημα έντονης

απογοήτευσης. Πηγαίναμε να προβάλλουμε τις θέσεις μας και πολύ νωρίς στη σχετική συζήτηση αποκοιμίζαμε την εντύπωση πως απόφαση τους ήταν ειλημμένη και απλώς συζητούσαν μαζί μας για να κρατούν τα προσχήματα.

Διερωτηθήκατε μήπως ο τρόπος που εκφράζατε τις θέσεις μας οδηγούσε στην αρνητικότητα των άλλων; Η αυτοκριτική γινόταν μετά από κάθε συνάντηση, δοκιμάσαμε διάφορες προσεγγίσεις, αλλά ο πρώτιστος στόχος αυτών που κινούσαν τα νήματα δεν ήταν η εξυπηρέτηση του καλώς νοούμενου συμφέροντος όλων των Κυπρίων, αλλά η διευκόλυνση της έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας, η οποία αναμενόταν να γίνει εκείνο το Δεκέμβριο.

Κατηγορήθηκε ο Τάσσο Παπαδόπουλος ότι δεν διαπραγματεύτηκε το σχέδιο Ανάν, ότι μπήκε στη διαδικασία μη θέλοντας να φτάσει σε ένα θετικό αποτέλεσμα. Υπό τις περιστάσεις που επικρατούσαν τότε, ο Τάσσο Παπαδόπουλος εξάντλησε όλα τα μέσα που είχε στη διάθεσή του. Αν κάποιος θα πρέπει να αναζητήσει ευθύνες από τον Τάσσο Παπαδόπουλο θα πρέπει να είναι στο στάδιο προ της έναρξης αυτής της διαδικασίας παρά κατά τη διεξαγωγή της.

Πιέστηκε να δεχτεί μια διαδικασία στην οποία δεν πίστευε; Έχοντας συνεργαστεί με τον Τάσσο Παπαδόπουλο τον

ποίο γνώριζα καλά πολύ πριν εκλεγεί στο αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, μπορώ να πω ότι ήταν από τους Ελληνοκύπριους πολιτικούς που πραγματικά εργάστηκαν και ήθελαν λύση του Κυπριακού, όμως αναγκάστηκε να μπει σε μια διαδικασία υπό τέτοιες συγκυρίες που ασφαλώς δεν του επέτρεψαν να πετύχει εκείνο που θα επιθυμούσε.

Ποια ήταν η πιο δύσκολη στιγμή εκείνης της περιόδου για σας; Όταν πήραμε στα χέρια μας την πέμπτη έκδοση του σχεδίου Ανάν λίγο πριν τη τελή παρουσίασής του και αρχίσαμε να το μετροφυλλούμε. Νιώθαμε ένα αίσθημα έντονης απογοήτευσης συνυποδεδειγμένο από έντονη οργή και αγανάκτηση για το περιεχόμενο.

Ποιο σημείο σας εκνεύρισε περισσότερο; Το πρώτο πράγμα που κοίταξα προσωπικά ήταν το λεγόμενο πρωτόκολλο προσχώρησης της Κύπρου στην ΕΕ που στην ουσία αναιρούσε την άσκηση των

βασικών τεσσάρων ελευθεριών που εγγυάται η Ένωση σε όλους τους πολίτες της μέσω της παροχής εξαιρέσεων ή μακρών μεταβιβατικών περιόδων. **Αληθεύει ότι κάθε σχέδιο που απορρίπαμε ήταν καλύτερο από το επόμενο;** Δεν είναι ακριβές, διότι εκτός από την περίπτωση του δημοψηφίσματος δεν υπήρξε άλλη περίπτωση που ξεκάθαρα η τουρκική πλευρά είχε αποδεχτεί

συγκεκριμένες προτάσεις για να πούμε ότι κάσσε κάποια ευκαιρία. Θα έλεγα ότι η Δέσμη Ιδεών Γκάλι σε πολλά σημαντικά σημεία αποτελούσε βάση για το μετέπειτα σχέδιο Ανάν, είχαν κοινή φιλοσοφία.

Ο πρόεδρος Χριστόφιας ζήτησε τη βοήθειά σας όταν θα ξεκινούσε τη νέα διαπραγματευτική διαδικασία; Με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας έχουμε τακτικότητα συνεργασία πάνω σε ευρύτατο φάσμα θεμάτων.

Συμμερίζεστε τις ανησυχίες εκείνων που λένε ότι οι συνομιλίες ξεκίνησαν από λάθος σημείο; Από το καλοκαίρι του 2006 μέχρι και τις αρχές του 2008 γινότουσαν οι προσπάθειες μέσω των συναντήσεων Τζιωνή - Περτέβ για να εξευρεθεί μια προσδιορισμένη βάση εκκίνησης. Κριθκε από την πολιτική ηγεσία ότι θα έπρεπε να υιοθετηθεί μια διαφορετική προσέγγιση η οποία θα οδηγούσε στον υπερκραςμό του αδιεξόδου.

Βλέπετε πιο πολλές συγκλίσεις ή αποκλίσεις; Το πρόβλημα δεν είναι ποσοτικό, αλλά ποιοτικό. Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά σημεία αποκλίσεων όπως και σημεία συγκλίσεων. Το θέμα είναι όταν έλθει η στιγμή των αποφάσεων η άλλη πλευρά να μπει καλύτερα.

Ποιο είναι το πιο ακανθώδες σημείο; Η λύση του Κυπριακού θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους Κυπρίους να αποφασίζουν το μέλλον τους μακριά από ξένες επεμβάσεις, έτσι τα πλέον αισιόθιμα ζητήματα είναι αυτά που θα καθορίζουν τη σχέση της Κύπρου με τις εγγυητριες δυνάμεις ειδικά την Τουρκία.